

Studiedag gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling.

Verslag Workshop “Meerwaardecreatie voor familiale runveesector”

Erwin Wauters (ILVO)

Doel

Tijdens het voormiddagdeelte, uitdagingen en oplossingen, werd gesproken over meerwaardecreatie als oplossingsrichting voor landbouwers in die plattelandsgebieden waar andere strategieën, gericht op kostenefficiëntie, te veel beperkingen ondervinden én werd gesteld dat ook moet nagedacht worden over smart exit strategieën voor sommige landbouwers in die gebieden, namelijk strategieën die landbouwers toelaten om uit de landbouw te stappen zonder sociaal-economische drama's. Tijdens deze workshop werd gediscussieerd met de deelnemers over (1) de mate waarin ze het eens zijn met de stellingen over meerwaardecreatie en smart exit; en (2) de manier waarop dit door overheden op verschillende niveau's, ondersteund zou kunnen worden

Bevindingen

Wat betreft de stellingen waren veel deelnemers het eens met de stellingen over de strategie van meerwaardecreatie. Ook met de strategie van smart exit waren een aantal deelnemers het eens, maar niet iedereen, zeker niet wanneer het gaat over actieve ‘jonge’ landbouwers.

Wat betreft de wijze waarop overheden deze strategieën kunnen ondersteunen konden de volgende bevindingen gemaakt worden

- Over het algemeen heerste er enig pessimisme over de mogelijkheden van de overheid om strategieën van meerwaarde te ondersteunen.
- Een aspect waar enige eensgezindheid over bestaat is dat van opleiding. Opleiding van landbouwers tot managers en verkopers, maar ook opleiding van landbouwers én adviseurs in alternatieve productie- en businessmodellen. Op dit moment is de opleiding vaak gericht op het standaardsysteem, en dat is net niet het systeem waarmee men de strategie van meerwaarde kan realiseren.
- Veel door de deelnemers vernoemde mogelijkheden zitten op het gebied van regulering, in termen van het verplichten of verbieden van bepaalde praktijken.
- Een algemene observatie die gemaakt kon worden tijdens deze workshop werd ook gemaakt tijdens een vergelijkbare workshop met landbouwers:
  - o Iedereen is het eens dat er op dit moment veel factoren zijn die het voor de landbouwer moeilijk maken om economisch duurzaam te blijven produceren
  - o Tegelijk is er moeite om out-of-the-box te denken: wanneer de deelnemers gevraagd worden om na te denken over de strategie van meerwaardecreatie, dienen we de volgende observatie te maken, een observatie die ook gemaakt werd tijdens vergelijkbare workshop met landbouwers
    - Men valt terug op uitleggen welke problemen zich nu, in de huidige situatie, voordoen; en/of
    - Men formuleert zeer veel redenen waarom de strategie van meerwaardecreatie niet haalbaar is

Op basis van deze workshop moeten we dus besluiten dat de deelnemers weinig mogelijkheden zien om via de overheid een stimulerend klimaat te creëren voor de strategie van meerwaardecreatie.